

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál úri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatú példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félértékét 's pontosan és jutányosan közöltetik.

A budai kir. főposta hivatalától hozzánk, mint minden lapszerkesztőséghez következő utasítás érkezett: „640 sz. A Jelenkor és Társalkodó szerkesztőségének. A nagymélt. magyar kir. udvari kincstárnak folyó évi ápril 14én kelt 14285, 15223 és 15230dik számú kegyes rendelete, az ide rekesztett másolatban, önalkalmazhatás végett a tek. szerkesztőséggel közöltetik. Budán május 1jén 1847. A kir. főpostaiszolgálatától: a főpostaiszolgálat ur beteg léte alatt Link e ellenőr, Kraft ellenörködő tiszts. k. — „14285, 15223 és 15230. sz. Öcs. 's ap. kir. felsége által a magyar kir. udv. kincstár útján a budai kir. főpostaiszolgálatóság értesítettik. Az 1845d. évi oct. 15kén 39320. sz. a kelt e tárgyú rendelet folytán, ezen főpostaiszolgálatóság mellőzhellen rendszabályul tudtára adatik: hogy Magyarországon megjelenő minden hírlapért a posta- és kiadási díj jövődében, ha azok hetenkint kétszer küldetnek szét, félévre (48 kr. helyett) egy ft 12 kr-ra p.p. és ha hetenkint kétszernél gyakrabban küldetnek szét, félévre, mindegyik hírlappéldányért, két pengőft-ra határozottatott. E' határozat 1847dik évi július 1jén lép életbe. Ellenben ez időtől kezdve a szerkesztőségek részéről a postatiszteknek járó ingyenpéldányok adása megszűnik. A magyar kir. udv. kincstári anács üléséből Budán, ápril 14kén 1847. Gr. Szécsen Miklós s. k., Mérey Károly s. k.“

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések és előléptetések. Alkotmányospolitikai párt-programm V. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Verőce megye közgyűlése; Pest, Buda és N. Bánya városok köréből rövid tudósítás: Zelyomból a népínséget 's Trieszból utazást érdeklő közlések; Erdélyi országgyűlés. Társulati élet: a nemzeti kör alakító közgyűlésének határideje; az iparműkiállítás díjak leendő kiosztása; mesterinas művek kiállítása az iparegyesületnél; adakozások a Josephinum árvaház javára; növegyet.)

Külföld: Ausztria, Amerika, Portugália, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Értesítő, gabonaár.

MAGYARORSZAG és ERDÉLY.

Öcs. 's ap. kir. Főlsége, f. évi febr. 18án kelt legmagasbhatározata szerint Toldy Ferencz kir. egyetemi könyvtárgazdátónak 's magyar akad. titoknoknak, a jeni egyetemről 1847ben nyert bölcészettanári koszu elfogadhatását különös kegyelemből megengedni legkegy. méltóztatott.

A' nmgu magy. kir. helytartótanács a számvevő hivatalnál, Kuka Athanáz nyugalmaztatása és Deresik Antal halála által megüresült számjegyzőségekre Farkas János és Ary György járulnokokat, — az ekép ürességbe jött járulnokságokra Széle nyi Károly és Czibányi Lajos díjas gyakornokokat, ezek helyére pedig díjasgyakornokokká Ribáry Ferencz és Tamásy Antal díjtalan gyakornokokat érdemelt.

Általános politikai párt-programm V.

Az örködés a párt első teendőit világosan és határozottan fejezi ki 's azt maga méltósága ismételére vezérli 's minduntalan magas hivatására emlékezteti. Azonkívül nem zár ki semmi egyéb kötelességet 's csak annyit fejez ki, a' mennyi minden körülmény között, a' kormány vagy más hatalom minden sértése nélkül minden az alkotvány sánczain belül álló polgárnak jogában 's kötelességében áll. — A' ténylez 's nevezetnek szinte magában véve is nagy előnyeik vannak. Ugyanis inti a' polgárt a' közremunkálás kötelességére 's azt az akadályok elhárítása után munkásságra hívja fel, pedig a' tevékenység alakító elve minden létezésnek. Bizodalmat 's ez által erőt 's szilárdságot kölcsönöz a' pártnak 's nem engedi, hogy az fatalismus-szülte renyhességben mindent kormányától várjon. — Emlékezteti a' pártot, hogy soha magát egyéneket, mint egyes ténnyezők ne tekintse 's ne vélje magát a' mozgalmak kizárólagos vezérletére jogosítva 's így elég világosan magában foglalja bárminek is létesítésére a' kormányváltás szükségét.

A' tényezés semmi teendőt nem zár ki 's a' különzetes ügyeknek az általánossal kombinációját épen nem gátolja. — Összeleg véve pedig saját korlátait magában hordozza, midőn is a' más elemekkel egyesülést az örködés; az örködést pedig a' más hatalmakkal vállvetés szükségé által mérsékli.

Bármilyen távol álljak is a' pártok körében működhetéstől, mégis jobban ismerek a' pártterdek által elvakított sokaság elfogultságát, — hogysen tervezésemre számosak gunymosolyát előre ne látnám. Valami újjal akarni fellépni azon téren, mellyen a' polgárisult világ legnagyobbai századokon át fárasták elméjüket? Igaz, hogy az általam ajánlott pártvezet, a' számtalan elkopott között új fogna lenni; de új csak annyiban, mennyiben nyelvünk hajlékonysága a' politikai uton teendők kombinációját így rövidebben kifejezni segíti; mert magában véve nincs abban semmi új, sem a' névben, sem az eszmében. Miután pedig a' pártok szükségesek az azok állandósítása az alkotványosságnak nagyhasznára van; ellenben azok szünteleni habozása a' párt embereit szüntelen minden idegen 's divatos utáni kapkodásra ingerli, oly pártvezetést szükséges elfogadni, melly feltétlenül minden időben, az alkotványosság korláti

között, üdvösen működhessek. — Hogy pedig valamely pártvezetést illy állandó lehessen, annak célszerűnek 's oly általánossáknak kell lenni, melly semmi teendőt ki ne zárjon 's melly mellett még tévedés után is az igaz ösvényre 's józan korlátok közé rendszer-változás nélkül mindig vissza lehessen térni. Illyen sok tekintetben Angolhonban a' tory 's whig pártvezet, melly minden üresség mellett is a' pártoknak állandóságát, meghatározott irányt 's színezetet, azoknak mint testületeknek solidaritást 's az egész angol politikának sehol másutt nem tapasztalt sajátosságát 's szilárdságot kölcsönöz. Illyes volt középkorban számos, mindig üres 's semmit jelentő pártvezet, mellyeket illetőleg bámulattal látjuk, melly fanaticus ragaszkodással harsogtak követők. Könnyű átlátni, hogy pártvezetnek mindig jobb oly szó, mellynek semmi értelme nincs, mint olyan, melly csak egyes működésre vonatkozá, elkerülhetlenül tévutakra vezér.

Az „örködve tényezés“, melly a' megrövidítést is értelemszonkítás nélkül elfogadja, 's így örtényezésnek is mondhatatik, könnyen állandó pártvezetetté fogna válhatni, midőn is azt már jellemzősége is ajánlatosabbá teszi.

Ezen párt egyébiránt nem volna egyéb, mint szabadelvű politikai párt. A' honnan főelve közös a' politikai tudományok főprincipiumával, mellyet határozottabban kifejezni értelmezni nem tudok, mint: a' tiszta józan ész által megszentelt jog 's kötelesség; mindent megtenni 's tehetni, mi az emberreket a' relativ társaságban az emberiség magasb rendeltetéséhez legbiztosabban vezérli. Vezéreszméje: rend, jóllét, szabadság 's ezek összege 's helyes combinatioja teszi a' közboldogságot, mellyet a' lelkes Beccaria következő mondatban fejez ki: La massima felicitate divisa nel maggior numero; a' legnagyobb boldogság, a' legnagyobb számközt felosztva; melly azonban nézetemmel inkább meg egyezőleg fejezethetnék ki: az egyesek jóllétéből keletkező lehető legnagyobb közboldogság. Ebben az egyed elidegeníthetetlen jogainak 's közvetlen érdekeinek az állomány érdekei alóli emancipációját foglalják 's ugyanazért ez véleményem szerint a' liberalismus politikai vezéreszméje.

Ezek szerint a' szabadelmű a' jónak 's szükségesnek hű megőrzésében: — conservatív; a' veszélyesnek elhárításában 's a' rosznak kiirtásában, valamint az eddig teljesen nélkülözött jónak meggyökerezetésében: radical; a' roszkadozóknak megújításában: reformer; a' társadalmi térré tartozók létesítésében: socialista; a' kormány jogtalan fellépései irányában, ellenzék; általánosan mindig örködő 's tényező.

A' keskenyebb működési térré szorított pártok mindent vezéreszméjük körébe tömnek 's az ide be nem férő fogalmakat aztán addig nyirbálják 's csonkítják, míg rá májokba kényszeríthetik 's így válik kezökben minden egyoldaluvá; a' honnan az illy keskenyebb körű párt nem azért rosz, mintha vezéreszméje magában rosz volna; hanem azért, mert hiányos 's e' miatt benne minden kiegészítetlenül kétes színt ölt magára.

A' szabadelműség legjellemzőbb vonása, hogy az semmit sem hatályoz általánosságra, hanem a' viszonyosság szemelött tartásával, mindent az őt illető tágabb vagy keskenyebb körbe utasít vissza. Így lehet aztán minden elem 's minden fogalom üdvös 's célszerű. Alak, jog, szabadság, rend, észjog, egyenlőség 's stb. mind sajátkörű fogalmak 's egynek uralma a' társas élet organismusában, a' többiekkel helyes combinatio mellőzésével mindig kényuraságra vezet; mert saját körén kívül mindeniknek megvan a' maga despotiája.

Az alak nevezetes tulajdonság a' tünemények világában 's ugyanazért ez a' statusszerkezetben is igen nagy fontosságú. Mivel azonban ezt belsőre 's külsőre veszik, a' szabadelműség a' külsőnek illő méltánylása mellett is mindig többet ad a' belsőre, szintugy az alak 's lényeg összeütkezésében az utóbbinak adja az elsőséget. Ezek következtében a' szabadelműség, az állomány erkölcsi elemeit mindenképpől szabadságra 's alkotványos jogok birhatására igyekszik érlelni 's fejleszteni; mert bizonyos az, hogy az alkotványosság a' polgárok szabadságra képessége nélkül, nem egyéb mint elkerülhetlen anarchia. Az alak lényeg nélkül álomkép, mellynek az életben semmi valódiság sem felel meg. Egy miveletlen nép erkölcsileg szabadabb a' világon minden kigondolható szabadtékai által sem tétethetik. Azonban bármennyire való is ezen állítás, azért a' szabadelmű soha még sem engedi magát az emberi gyarlóság ezen szükséglete által más szélsőségbe üzetni 's a' legmiveletlenebb népet vagy néposztályt sem tagadja ki születésseli jogából. Sőt akkor is, midőn az állomány miveletlen 's így magasb politikai jogok birhatására nem eléggé minősített polgárt a' politikai szabadság gyakorlatától elzár: minden utat tárva tart, mellyeken a' magát eléggé minősített polgár vagy néposztály, a' szabadság azon magas régióiba emelkedhessek. Ezen törekvés nélkül minden mozgás 's emelkedés az erkölcsi világban paralyálva van.

Az alkotványos szabadság lényege a' nép miveletlenségében van. A' miveltégnek pedig legerősebb alapja a' lélek, szív 's test épsége. Ez az emberi boldogság főfeltétele 's maga a' közboldogság is nem egyéb, mint egyesek jóllétének összege; mert az ember öncélú lény 's ugyanazért a' társas élet legfőbb célja az embereket ön céljaikra vezérlni. Az állomány e' célját csak az egyedek közremunkálása által érheti el, mert az emberek az önboldogítás pályáján egymást kölcsönösen segítik elő. Az egyesek illetlen működéseik összeállításában, soha sem szabad szem elől veszteni azt, hogy az egyed öncélú lény, 's hogy ő magát mások boldogságáért feláldozhatja; de őt mások bár milliók boldogságának áldozatul vetni, emberiség elleni véték volna. Az egyes saját emberiségének hódol, midőn azon relativ társaságban, melly születésénél fogva működési körül tüzetett ki, a' miveltég terjedését elősegíti: az állománynak ezt tenni legfőbb hivatása 's így legszentebb kötelessége. E' végtét ügyesség az életben, alkalmas lét az álladalomban 's a' tiszta erény, nem a' status közvetlen használata tekintetéből végezéje a' status törekvéseinek, — mert sok gonoszság megszentetését következtethetné; hanem azért mert ez mind az egyed önboldogítására, mind ember-társai 's ezekben az egész állomány jóllétének előmozdítására legfőbb feltétel. Az egyedeket illetőleg azonban maga a' legfőbb miveltég is nem cél hanem csak eszköz, mennyiben e' nélkül az egyes, az emberi méltóság boldogító érzete hiányában, magasztosabb élvezet részesévé nem válhatik. Innen a' böles nem áldozza fel „a' tannak a' hasznót, a' hasznosnak a' szépet, a' tudásnak az életet.“ A' szűkkörü egyoldalúság minduntalan formákra utal 's az embert minden tüneményeiben symbolumokhoz igyekszik bilincszelni; a' szabadelmű ellenben az alakot csak a' lényegért becsüli. Innen az alakot illetőleg fő törekvése magas elvek alkalmazása által nemesíteni a' formákat, még pedig mennyire lehet, a' fenálló elemek célszerű működtetése 's fejlesztése által. Mert bölesen csak az eszelekszik, ki a' létesítendő alkalmaztatásban illő figyelemre méltatja azt, a' mi van. A' böles újító soha sem érinti megvetéssel a' politikai testület azon elemeit, mellyekben életerő rejlik; mert akárminő legyen is valamely létező formalitás, míg benne élet van, tiszteletet igényel. Ugyanis olykor még a' halvélemények 's előítéletek is oly hatalom gyanánt tűnnek előttünk fel, hogy azok gondatlan kiirtása az egész testület felbomlását követke-

lyen stadium, de városinkban, hol az egész joggyakorlás csak néhány választottnak van biztosítva s hol négy fal közt végeznek többnyire zárt ajtóknál százezer ember állapotáról, adván nekik hivatalnokot, kit ők eddig nevérol is alig ismérték, s ki előtt ezentul mégis illő hajlongások közt kalapot emelnők kell, bizony nem nagy vérlükletést támaszt. Mindössze is néhány polgár fog a választottak sorába igttatni, h. eddigi csonka számukegész legyen, mi csakugyan megapaszatott — nem hagymáz, vagy inség, vagy árvíz által, hanem bizonyos dagály és apály által, mit a politikai életben chronicus szelek szoktak előidézni.

Egyébiránt nem tagadhatjuk, hogy vannak igen czélszerű reformtervek is javaslatban; így például a választó polgár-közönség már egyszer mint határozó testület is működni akarván átlátja: mikép ehez, ár, tú, róf, gép s más illy eszközöknel egyéb is kívántatik, abban állapotának meg — természetesen tetemes kivétellel, hogy a Pesten létező olly számos irói közönségből is fognak számra tizenkettőt maug közé felvenni s választó polgári jogokkal felruházni. (?) Mert híjába, Pest szive az országnak, ha itt is köd és homály uralkodik, ott, hol a tanácsadásnak, reform javaslatoknak kellene készülnök, mikép, kitől, és hol várunk a városi ügyre üdvet? Pest polgár-közönsége érzi ezt és segíteni akar a dolgon úgy, a mint hatalmában van s jól teszi; ezen út az, mellyen haladva közjólét, közös emelkedés, javulás és polgári józan egyenlőség paradicsomába jut minélelőbb s minél biztosabban.

A polgármester, bíró és kapitány leendnek a választandók főbb egyedei; a két elsőnek újra választatását én is szükségesnek tartom — kimondván a közvélemény szavát, de az utolsóban közös a bizodalom, őt tehát csak megerősíteni kell, ha t. i. polgármesterré nem emeltetik. Egyébiránt a választók e három hivatal-betöltésnél úgy hiszem a legnagyobb ovatossággal járandnak el. — Az erdevényt megirni el nem mulasztandom. Szél ut c z a i.

BUDA. Május 4kén a kényszerítő dologház egy, az előtti napon megfenyített egyed által felgyujtatván elégett; a padlás azonban nem égvén be a fegyenczek tüzi zajban el nem szökött részétől s az ezentul oda alkalmaztatandóktól a további pályázás utja nem záratott el. A szél ámbár erősen futt; feckendők pedig szokás szerint elég későn érkeztek, a meggyuladt épületnél még sem lón több a lángok martalékkává, mit az egymásra halmozott alacsony házak között egyedül a gondviselésnek tulajdonithatni. — Szolgáljon egyébiránt ez eset irányul arra, hogy az aljas boszszunak olly igen kített épületek, mellyenek a fegyencz-s dolgozató-házak, minél tüzmentesebben s egyéb jámbor polgárok épületeitől mennyire lehet eltávolítva építessenek. — Notabene: Budán a koldusok erősen tanulnak tólul s így a tót nyelvészek szép hivatásának új pályatér nyílt. Nemkülönbem említésre méltó az is, hogy egy — a Zugligetbe vezető vasut sok budai német agyát vastag tervekkel foglalkodtatja. Talán lesz belőle valami, mert a ráczok is ohajtják.

NAGYBÁNYA. E lapok mult évi számainak egyikében, egy a legközelebb mult év első napjaiban megnyílt s azon idő óta szokatlanul gazdagon jövedelmező János evang. nevű kebelbeli bányának egy havi adománya vázlatos fölmutatásával találkoznán bátorságot vettünk, ezen bánya (közönyös metamorphosisainak hú tiszta mellőzésével) jelen időpontig terjedő jövedelmezésének összegét kimutatni, melly is 1845—1847diki april haváig számítva teszen: 281 ezer 130 vltóforint 52 krt tiszta hasznót. Ezen bánya 128 részvényen alapulván, ezek mindenikére folyó esztendő martius havában 40 darab arany esett. Csakhogy ezen rendkívüli adománynak is már már le kezd jární fővenyórája elannyira: hogy folyó esztendő május hóban alig jutand 3—4 arany egy egykuxra. — A bányamivélés szerintem, a legkényesb, a legvérmesb reményhez csatlakozik s a változatosság és változékonyágnak olly hatalmas rugója: hogy midőn ma egyet croesusi kéjérzet mámorában ringat, másnak az elszegényülés, kecsgető reményekkel zománczozott s még is rémletes, sirját ássa alá, világos tanúsításaul azon kényurilag hatalmaskodó véletlennek, melly az emberek jó remény fejében elvetett életirányi horgonyaiknak szeszélyes gáncsul szolgál. Elég mostanra erről ennyi. — A nagy Hunyady János korabeli szentegyház porhanyu dűledékei nem rég hanyattak szét, építészeti genialitást tükröző kódarahjai mindazáltal, ha jól értesülék — nemes czélokra szánvák. A hírlapokban megjelent s műemlékeink ügyét tárgyzó nagybányai czikk megtette hatását. (!!!) — A t. szerkesztőség engedelméből időnkint irandok, nem épen érdektelen közleményeket. *)

Nemgrünvaldszky.

ZÓLYOMBUL. Az inség, melly Európa minden tartományit kisebb-nagyobb mértékben megkeresé, hazánk felső, ugynevezett tót megyéiben is fölüté iszonyatos tanyá-

Szívesen elvárja a Szerk.

ját, és Zólyom völgye is, melly különben sem kedveltje Ceresnek, silylik az inség borzasztó csapásai alatt. Legközelebb lefolyt két évben silány termésünk volt, ehez járult még a burgonyavész is, melly egész iszonyúságában sujtá völgyünket. A burgonyavész már magában is elég volt arra, hogy a legérezhetőbb szükség lábra kapjon; mert a hornyák (hegylakos) ha elég burgonyája nincs, éhhalállal küzd. Buzát, rozstot nem természet, árpája, zabja alig adta meg az elvetett mag mennyiségét, burgonyája elrothadt és a hosszú tél fölemesztette szük élelemszereit; sőt van sok, kinek már tél derekán nem volt falat enniválója s mégis él; eddig csak egyes személyekre szorítóko eseteket tudunk é h h a l á r ó l.

A szükség, melly más nemzetnél és más körülmények közt illő arányban nem egyéb, mint hatalmas iparra serkentő eszköz, nálunk csak a kétségbeesés minden rémeit idézte elő s itt csak annak nemléte teszi a nagy nyomor elviselhetését némikép lehetségessé. A csendes jellemű tót t. i. türelmes és alázatos, és hol a keleti vérü magyart heves indulata talán erőszakos kihágásokra ragadta volna, a szegény tót csak türe és türe végtelenig. A lopások ez inség közepett nem gyakoriak s egyedül élelemszerekre szorítóknak; a koldusok seregenként változtatják fel egymást s egész nap kóborogván, üres gyomorral térnek haza; mert az egy két tehetős egész jó szándéka mellett sem láthatja el a kéregetők tömegét. Miből élnek tehát mégis? Mondám, hogy a tótnak igen parányi szüksége van, ő megszokta a nyomoruságot, s habár rendkívüli terhében nehezül is vállaíra, nem roskad össze sulya alatt. Reggel fölébred a szegénypór s míg a gazdagot ébredtekor új éleletek várják, ő egy hosszú napi éhezésnek néz elibe. Siránkozó gyermekei étel után rimánykodnak, ő gyermekeit éhezni látja, és hogy vágyaikat csilapithassa, a búkkfa fűrészpórából, szecskává, polyvával vegyítve ételt készít az éhező gyermekek és maga számára. Zólyom völgyének körülbelül 12 ezer lakosa van s bátran feltehetni, hogy két — harmada búkkfakérgen és szecskán él! A kívándorlók száma naponkint szaporodik (az eddig kiköltözötték 500ra rug, kik nyájash és áldottabb hazát keresni mentek) az itthon maradt egyedüli reménye a kikelet, midőn némi gom b a - és f u f a j a k k a l fogják az éhség kínját csilapítani, de csak azért hogy mindenféle be- tegségek áldozati legyenek.

Orvosi rendőrségünk nincs és a művészetek ezen legnemesbike itt kontár kezekre bízatik. Sebészinknek, kik többnyire zsidók, szigoru kötelességüké kellene tenni, hogy kizárólag hivatásuknak éljenek; mert ki a beteg ágyánál is azt számítgatja: mennyit nyerend minden fok borszesznél, lehetetlen annak felfogni a kör jellemét; az illyen, üzérkedő kupecznek, nem orvosnak való. De ennek tovább fejtegetése nem e lapok hasábjába való.

A közös inségben ember és állat egyaránt osztozik; mert a marhának szánt eledelt az ember maga emésztette föl; száraz takarmányunk nincs s legeltetésről april 18kán még szó sem lehet. Igás marháink nagyon erőtlének. A lovak itt ott dögleni kezdenek, de nem valami nyavalya következtében, hanem éhségtől.

Megyéink atyáskodó rendei szíviükön viselven a szegény adózók nyomorát, azt enyhíteni több uton megkísérették. Ugyanis 30,000 vft. a k. kincstárból vettek fel kölcsön fejében. Továbbá a kiváltságosak közt tetemes összeg iratott alá, és önkéntes adakozás útján is gyűlt össze valamicske. Ezen összegek egy része készpénzben osztott ki a nép között. Zólyom városra a gabonából 152 mérő árpa, a pénzből 917 vft. esett, három év mulva a törvényes kamattal együtt megtérítendő. Ez ugyan nem sok, de mégis jobb semminél, csak méltó arány tartatnék az elosztásban s ne vétetnék a telek aránykulcsnak úgy, hogy a legnagyobb telkü gazda legtöbbet kapjon, a legkisebb telkü legkevesbet; a mi fájdalom! úgy történt. Már pedig épen megfordított arány volna itt maga helyén. — Uradalmainak is gondja van jobbjáira, és kölcsönadás czime alatt négy ezer vftot osztogattat ki, de csak a legszegényebbek közt, és pedig úgy, hogy a részleges összeveket törvényes kamattal akkor követelendi vissza, mikor a jobbágy megerőtetés nélkül téritheti meg. Hála ezekért is az emberiség nevében!

Telünk ugy mondhatni, folyvást tart; mert hófergeteg és éji fagyok egymást felváltva járnak. Mezei munkákról tehát még szó sem lehet s különben is zordon mérsékletű hegyeink közé az élesztő természet csak egy eltévedve jut; a növényzetben két hónappal hátrább állunk, mint Pest vidéke. — Szomorú sejtésekkel nézünk a jövő év vége elibe s végreményünk egyedül az Isten. M. G.

TRIESZT april 30kán tekintetes szerkesztő ur! Mit olaszoni utamból vissza szép házamba térendő részletesben tenni szándokom, engedje ön meg, hogy azt addig is a „Jelenkor“ egyik közelebb számában néhány szóval, mellyek lelkem mélyéből jönnek, tehessem. Minden ma-

gyarnak tudniillik, ki Olaszhonba utazik s menett vagy jövevett Milanón tér keresztül, ajánlva ajánlom nagytiszt. doctor T a u b n e r Károly es. kir. lombard-velencei ev. tábori pap, m. akadémiai tag, a lelkes hazafi köztisztelt személyével megismérkedést. Nekem nagy bánatom, hogy e szerencsém csak visszatértemkor lehet; mert ha előbb, milly egész más fényben s világban bámultam volna Nápoly, Róma, Florenz, Geuna műkiesei! Utazó honfitársának szellemi élvezetel s tanulságos szórakozást szerzendő, a legszívesb készséggel kísért az igen kedves pap Milanóban s környékében, figyelmeztete a sok dicsőre, megtanítá: miként ismerhető hamar s majd mindig csalhatlanul ki ez vagy ama festvény, mellyik mester remekműve legyen vagy mellyik festészeti iskolához tartozzék? elvezete sokjeles olasz tudóshoz s megnyittata minden esernokot, könyvtárt, hol csak emlékezetes és múrdeki vala szemlélhető. Ah milly más vala az érzelem, mellyel igéző társaságában valamely kép előtt állék, milly más az ihlet, mellyel a művészet olly sok nevezetes emlékit csodálám! Fogadjá ő ezer nyi hálámat! Nemzetiségünknek buzgóbb fedője s ügyhíszem vallásának sem lehetne egy könnyen kitünőbb magyar papképviselője az idegenben. Virágvasárnap reggel hazai nyelvünkön hallám tőle a szent igét elragadólag hirdettetni; délben pedig, mielőtt két ifjuval tartott volna a vallástánból nyilvános vizsgálatot olasz nyelven, ugyanezen nyelven szív és lélekkrázó beszédet mondani. Hallám őt husvét első ünnepén a fuladásig tömött egyházban németül is szónoklani; hallám őt, mikép dicsőbbes szónokló egyházi férfit tén soha s miként szónokolhatni csakugyan kevésnek adatott. De nem áll, gondolám, az a szív- és- lélekre hatás d e c l a m á l á s b a n, haszontalan külsőségekben, nem az annyira divatos, de azért kiállhatlan, természetelleni cathedrai tonusban! De sok egyéb tényezőjét hallám annak Milanóban. Megkülönböztetett tisztelettel maradtam szerkesztő urnak, alázatos szolgálja U d v a r d y Elek hites ügyvéd Erdélyből.

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS.

L. I. Országos ülés május 1én (Tárgy: a földesuri visszaélések korlátoztatásáról szóló XII. törvényjavaslat.) Jegyzőkönyvhitelesítés után elnök: Mielőtt napirendre átmennének jelenti, miszerint Brassóus e. köv. Albrichsfeld János lemondván, helyébe Trausáros József lón választva.

Ezután elnök o n l m g a ' k k. és r r e t a ' szőnyegen levő 12ik t. cz. tárgyalására felszólítván, először emelt szót

Dobokam. főispánja: Némelly általános nézetekből indulva ki előterjeszti szót a r. biz. munkálatára nézve saját véleményét. Ehözképest a 12ik t. cz. 1ső §. illy formán lenne: „ha valamely földesur urbéresét az évi 4ik törvény-cikkben kijelelt szolgálaton felül, vagy az ott elhatározott módtól eltérőleg, helyes méntséget be nem véve, erőtetné szolgálatra, vagy ez évi 5ik 6ik törv. cikkekbek megállapított tartozáson felül adóztatná, az első esetben minden illy napszámért a XI. 1. czikk 1ső §ban megállapított napszámi büntetést, annak faja szerint, mint szintén második esetben a tartozáson felüli adózást kétszeresen tartozik az illető hatóság útján megtéríteni.“ Ha a földesur az urbéres által valamivel többet szolgáltatna, azt ugyan computus utján is el lehetne igazítani; de még is helye van e §nak azon esetre, ha a földesur azon munkát, mellyre az urbérest kényszerítette, semmibe sem akarná venni. A 2ik §t eképen szerkeszteni: „ha a földesur bíraskodásához nem tartozó esetekben, vagy a XI. 1. cz. 3dik §ban meghatározott tanuk elmellőzésével itélne urbérese fölött, ha mindjárt a 11ik t. czikk 1ső §ban szabott büntetés mértékét fölül sem haladja, a felvett büntetést kárkölség megtérítésével tartozik visszafizetni: e felett ha a felsőbb bíróság által a kihágás ollyneműnek találtatnék, mellyért a közigazgatásnak fenytőleg fel kellene lépni, azon esetben 12 frtól kezdve 200 frtig való büntetés felvételése iránt rendes törvény útján folytatandó külön keresetet rendelhet.“

A 3dik §. így szól: „ha a földesur a törvény útját mellőzve önkényüleg tétetné ki telkéből urbéresét, vagy a 9ik t. czikkben megállapított eseteken kívül az urbéri telek haszonvétele és építvényei eladását akadályozná, vagy a 10dik t. cz. szerint a költözökös feltételeinek megelőzőleg eleget tett urbérest a szabad költözéstől feltartóztatná, mindenik esetben az alább megállapítandó hatóság az urbérest a törvény engedélyei gyakorlatába helyezi, e felett a földesurat 24 frtban marasztalhatja.“ A r. bizottság 6dik §sa lenne 4dik §. „ha a földesur urbéresét a 3dik t. cz. 5dik 6dik §ban adott javadalmak vagy a 9dik §. intézkedése ellenére az ott meghatározott uton kívül malma használatától önkényüleg megfosztaná, az urbéres alább megállapítandó hatóság útján a törvény biztosította használatba visszaállítatván a földesur azon felül, hogy a megfosztásból eredő vesztéséért kárpótlással tartozik, 24 frt fenytetik.“ Most itt fog következni a t. cz. 10dik §sa u. m. „ha földesurától a földesuri hatalom gyakorlatával fel nem ruházott gazdatiszt, vagy bármí névvel nevezett biztos, kihágásokat

követne el, és elsőszökö szándékának jelét adná, és birtoklansága esetében kezeseket nem állítana, ellen nem állván nemesi kiváltsága a földesur előtűttával a járásbeli szolgabíró vagy dúló által legottan tartóztassék le, és megyei fogházba küldessék. A r. bizottsági t. cz. 7ik §sz lenne itt a 6ik §. „E t. cikkben elősorolt minden esetben az eljárás minden költségeit a vesztő fél fogja hordozni.“ Végre a 7dik §sz ez volna: „a törvényben megírt kibágások tételével kapcsolatban elkövetett de nem urbéri utoni megfenyítéshez tartozó tényekért a földesur vagy a földesuri hatalom gyakorlatára helyettesített személyese közkereset alá is vetethetik.“ Ezek szólnak a XII. törv. czikk iránti nézetei.

Udvarhelyszék e. k. Azon általános nézetekben, melyeket Dobokam. főisp. előadott, szölvő is osztozik; mert igen helyes, hogy az urbérest illető javalmak kiadásának, az igazság részire pontosan kiszolgáltassék s másfelől helyes az is, hogy a földesurat sem kell kihallgattalan büntetni. De a felolvasott szerkezetet nem tartja ezen általános nézetekben kimondott elvekkel egyezőnek. Mert ha áll az, hogy gyorsan kell mindenkinek igazságot szolgáltatni, állani kell annak is, hogy ha a földesur igazságot szolgáltatni, állani bünteti a parasztot, a hibás ítélet is gyorsan igazíttassék helyre. Az, hogy nagyobb büntetés inkább elijeszti a földesurat kibágásoktól, nem áll; mert ha articularis büntetést is szabnak, hosszas perfolymunk szerint igen ritkán s csak évek mulva nyerne az urbéres elégtételt. Dobokam. főisp. a patriarchalis viszonyokat igen szépen festette, többi közt egy példát idézvé, hogy ha a föld. ur szekere eltörik, urbéresei nyakra főre sietnek segítségére. Szölvő is tudna példát idézni, hogy midőn a földesur valamely jószágába megy, urbéresei ha megtudják, elbujnak előle, mert a patriarchalis viszonyok gyakorlását csak a botozásban tapasztalták. Lehetne példákat idézni, miként a földesur kegyetlenséget követvén el, actio alá vétetett és három négy év alatt sem kapott az illető fél elégtételt. Mondják, hogy miután a földesuri fenytő hatalom meg van szorítva, nem igen lesz alkalom ezen büntetéseket alkalmazni. De a törvény épen azért szükséges, hogy ha netalán lennének kihágást elkövető földesurak, megfenyíthessenek. Ezeket előrebocsátva, úgy látja szölvő, hogy a r. biz. 1ső §a csaknem épen azt foglalja magában, mit a dobokai javaslat. De szölvőnek a törv. czikkéket alkotásáról az nézete, hogy minél rövidebb a törvény, annál jobb; a hosszu periodusok zavart okoznak. Ennélfogva a r. biz. 1ső §. szerkezetét jobbnak tartja. A javaslat 2ik §a a r. biz. 2ik 3ik és 4ik §ből van egybe alkotva. E §. is többnyire ugyan egy az elv, de van különbség is. Erre nézve ismét azt jegyzi meg, hogy a czikkéket minél több apró §ban foglaltatvák, annál könnyebben meg lehet érteni; minél több tárgyat huzatik egy §ba össze, annál kétesebb az értelem. Továbbá a javaslatban hosszu perutra van utalás, a büntetés 12—200 ftig. Ez iránt szölvőnek nem lenne nagy aggodalma, mert helyesen volt mondva, hogy a büntettek nem egyformák, de ha a per folyama oly hosszu lesz, a paraszt igen későn, sokszor talán csak a kereset alatti egyed halála után éri végét. Inkább pártolja tehát a r. biz. véleményét. Egyébiránt igen nagy hiányt lát szölvő azon pont-kihagyásban, miszerint ha a földesur a törvényben megállított büntetésfajokon kívül mást alkalmazna, mi történjék vele? Miután utolsó ülésben kimondott, hogy a földesur micsoda büntetésfajokat használhat, e t. cikkbe okvetetlen belé kell ígatni, hogy a törvényben foglalt büntetésfajokon kívül a földesurnak egyebet használnia nem szabad. Szölvő oly törvényt, mely hallgatóság tévutra vezethet, egyetértve dobokai főispán ural, veszedelmesnek tart úgy földesurra mint parasztra nézve; mert lehet olyan földesur, ki azon hiedelemben, hogy a törvény botozásról nem rendelkezik, tehát szabad botozni, megvátolja urbéresét, ez megperli s lehet hogy megis nyeri földesurat, ki ha a törvény tiszta lett volna, ezen hibába nem esik. Szintugy áll a dolog az urbéressel, kit, ha azt hiszi, hogy a törvény nem tilalmazza, földesura kénye szerint botozhat. A javaslat 3ik §ára nézve is ugyanegy az elv, némi különbséggel. A r. biz. szerint ha a földesur önkényleg téteti ki az urbérest telkéből, azt az urbéri szék helyzi vissza kártérítés mellett 20frtra büntetvén, ha pedig a földesur ellenszölvő, a vármegye erejével is eszközöltessék a viszahelyezés, s a fenebbin kívül 80 frtra büntetessék. Elvitathatlanul áll az, hogy a ki ítéletnek szögül ellen, nagyobb bünt. követ, tehát szigorubbán büntetendő, mint a ki csak magát a hibásnak itélt tettet követte el. Ennélfogva helyesli szölvő a r. biz. véleményét. Ha áll dobokai főisp. ur azon mondása, h. a fld. urnak tekintélyt kell adni, az is áll, miszerint, a bíróságnak is adjunk tekintélyt s fizessen az többet, kinek két bíróságra volt szüksége. A 4ik §ra nincs észrevétele. Az 5ik §ra nézve szölvőnek azon aggodalma van, miszerint az azt rendeli, hogy a gazdasitznek, ha nagyobb kihágást követ el, a földesur hírével lehessen elfogatnia. De hát ha a földesur távol van, talán nincs is Erdélyben, mi történjék? Ez iránt szükségesnek vél gondoskodást. A többi 2 §. nincs

észrevétele. Végül megjegyzi szölvő, ha már büntető hatalmat adtunk a földesur kezébe, minek szölvő részéről ellenmondott, a patriarchalis viszonyok fentartását nem a büntető hatalom megadásában látja, miben semmi hasznos mulatságot sem fedezett fel, hanem látja abban, ha valaki addig a paraszt emberrel szeliden bánt, bányák ezután is szeliden, mert tudomása szerint bittal tömlőczeszél sat. még egy földesur sem vonzotta magához a parasztot. Ezt alkalmatlanabb rosznak tartja, mint ha a patriarchalis viszonyok megszűnnek, melyeket akkor akarunk fentartani, midőn megszüntetésükön működünk. Ezt csak arra vezetőnek tartja, hogy a paraszt a földesurtól még inkább elidegenedjék. Kolozsm. e. k. hasonló értelemben nyilatkozott a rendsz. bizottság munkálata mellett. Egy gr. kh. a rendsz. biz. munkálatait pártolja, az indítványozott szerkezetre nézve pedig ez uttal érintett nézeteit bátorodik a kk. és rr. figyelmébe ajánlani.

Felsőfejtér e. k. 200 ftot igen soknak tartván kisebb hatalmaskodási büntetésre kívánja leszállítani. Fogarasvid. e. k. A szölvőnek fekvő tárgyra nézve olyan utasítása van, mit a fenforgó javaslatok egyikébe sem tud helyesen illeszteni, mert küldőji azon előérzettel adták a jelen törvényjavaslata vonatkozó utasítást, hogy előbbi pontjait az országrendei elfogadják, de többnyire változást szenvedtek. Azonban, mint képviselőnek kötelessége küldőji nézetét minden esetre előterjeszteni. Az 1 §ra nézve, minthogy szölvő az urbéres által is kevesebbet kívánt fizettetni szolgálatmulasztásért, az az 1ft helyett 40 krt; megfordítva a földesur büntetését is kisebbre kívánja határozni, u. m. gyalog napszámért 40 krt. igazságt 1 frt 20 kr. A többi pontot a r. bizottság munkálata szerint elfogadja azon kevés módosítással, hogy az 5 és 6dik §i esetekben kisebb hatalmaskodási díjt kíván fizettetni. Az urbéri és földesuri bíróságra nevező szölvő azon véleményben van, hogy urbéri dolgokban büntesse az urbéri bíróság a földesurat is; ha elnyomástól félünk, engedjünk feljebb vitelt a kormányzókig. Mi a 2sodik §szban foglalt 12—200 forint büntetést illeti, hol az mondatik: e felett, ha a felsőbb bíróság által a kihágás olyneműnek találtatnék, melyért a közigazgatásnak fenytőleg kellene fellépni, ezen esetben 12 frtől 200 frtig való büntetés fölvételére iránt rendes törvény útján folytatandó külön keresetet rendelhet. Szölvő nem kíván egy szerkezetben is gáncsot keresni, de kívánja, hogy a mit határozunk, lehessen tisztán érteni. Ugy véli, a fenebbi pont értelme az, hogy ha az urbéri hatóság körét fölül muló nagyobb vétségi eset fordulna elő, akkor az urbéri hatóság átírja rendes törvényszéknek, mely aztán a hatalmával visszaélt földesurat büntetni fogja 12—200 ftig. Ugy de követhet el földesur olyas vétséget is, mely 200 frtnál nagyobb büntetést érdemel s talán a főisp. urnak sem lehet szándéka kimondani, hogy bizonyos esetekben 200 frton felül rendes törv. uton se lehessen ítéletet mondani. Igen, folytatá szölvő, de az illető hatalommal ugy is visszaélhetni, hogy a viszahelyezés kriminalitást foglal magában. Szölvő nem akar szavakat ajánlani, de igenis határozott tisztaságot. S ha a többség a főisp. ur véleményét elfogadja, akkor kívánja szölvő ezen §. végére tétetni: ha pedig a földesuri kihágás kriminalitás lenne, r. törvényes úton büntetessék. A javasolt szerkezet 2dik §ba a r. biz. 2dik 3dik és 4dik §§. vannak egybevonva. Ez iránt szölvő is azon véleményben van: legjobb törvény az, mely a külön tárgyakat külön szakaszokban adja elő. S maga részéről nem csudálkozik, ha valaki némely szakaszt igen rövidnek, mást igen hosszúnak talál, mert a mennyiben több tárgy van egy §ba foglalva, igen hosszu, a mennyiben pedig kevés §ra van a törvény czikk osztva, igen rövid. (Felkiállítás: Maradjon a javasolt szerkezet.) Tudja szölvő jól, hogy megmarad, de ez nem hátráltatja véleménye előadásában; másfelől az is igazságnak marad, míg a világ fenáll, hogy legtisztább törvény az, melynek külön §saibak vannak a különböző tárgyak foglalva. A r. biz. szerint a földesur kihágást követhet el 1) ha nem tartja meg a formaságot, 2) ha a törvény által szabott mértéket túlhaladja; 3) ha másnemű büntetést alkalmaz. Ugy véli szölvő, ezen logikai osztályzatban a földesuri kihágások minden kategóriája ben foglaltatik. És ezen esetek megkülönböztetése nagy könnyebbségére szolgálna a bíróságnak a büntetés-kimondásban; ellenkező esetben önkény gyakorlatának nyílik alkalom. A fen említett három eset közül az első szerinti kihágó legkisebb büntetést érdemel, mert az ember gyarló, könnyen hibázhat; de már a 2dik és 3dik esetben nagyobb büntetésre méltó a vétkes, mert hibáját kikerülthette volna. A javasolt szerkezetben homályban látja hagyva szölvő azt is: vajjon szabad é a földesurnak a meghatározottakon kívül más büntetés fajával büntetni vagy nem? A főisp. ur nyilatkozata szerint ugyan nem szabad, de a dolog még is kétséges marad, azért a büntetést ezen esetre is kimondandónak véli; mert ha a törvény nem tiszta; magunk leszünk okai, ha félre magyarázzák.

(Folyt. köv.)

TARSULATI ELET.

A Nemzeti kör april 28án tartott közgyűlése ideiglenes elnökül Agoston József, rendes pénztárnokul Antal Mihály urakat, jegyzőül pedig alulírtat választván meg s a 25 tagból álló ideiglenes választvány minden szükséges intézkedés megtételére teljes hatalommal megbízván, tisztválasztási közgyűlése határnapját f. e. september első vasárnapjára tűzte ki, midőn is délutáni 4 órakor, eddig is a Nemzeti kör által bérlettel szálláson (hatvani utca, Horváth-ház) a t. cz. tagok mentül számosabban megjelenni kéretnek. — Az aláírási évek cyculusa alapszabályilag f. e. april 1ső napján veszi ugyan kezdetét, a szállás tereméi azonban kirekesztőleg csak a Nemzeti kör tagjainak élvezeteiül köz. lebb jövő Jakab napkor nyitattak meg; mivel pedig a szállás illó elrend-zése, a butorzat, szölvő személyzet és hirdapok iránti intézkedés stb. előleges kiadásokat igényelnek, a t. cz. tagok félévi részvénydíjaknak, pénztárnoki nyugtatvány mellett előleges befizetésére fölhivatnak. — A közgyűlés megahagyatból közli Polgár Károly ideiglenes jegyző.

Iparműkiállítás díjosztás. Az 1846ki iparműkiállítás következtében megítelt díjak most következő medárd-napi pesti vásár alatt, jelesül pedig folyó évi június 2kán Pesten a ns vármegye teremében fognak kiosztatni. Kéretnek ehez képest a díjazott kiállítók mindnyájan: sziveskedjenek a kitűzött határnapra Pesten akár személyesen, akár megbízottak által megjelenni s díjakat átvenni. Kiket körülményeik akadályoztatnának a személyes megjelenésben s megbízást sem volnának akár képek, akár hajlandók valakinek a végbő adni, hogy a díjosztó-ünnepen személyüket képviselje s díjakat átvegye, azok az igazgató választványt e részben értesítsék s majd illető hatóságok útján fognak kitüntetésök érdemei megföldetni. Elnöki megbzásból Pesten május 9én Csánády, jegyző.

Ipar egyesület. Mesterinas művek kiállítása. Folyó év elején közhírré tette a választvány, miként eszentul minden esztendőben pünkösztü ünnepekkor kiállítást rendezend a mesterinasok műveiből. És az eddigi bejelentések szerint, ugy látszik a helybeli mester urak közül számosan méltányolják a választványt ez intézkedés célját, mely abban áll, hogy a mesterségi növendékek a kiállításban részvét díszé s a díjazás tsztele s használatra lehetőleg ösztönöztesse, miszerint választott mesterségök technikai munkáiban teljes szorgalommal ügyekezzenek magokat kiképezni. A választvány előtt legközelebb tartott ülésekor 37 mesterinas jelent meg, kiknek mestereik megengedék hogy e kiállításra ok is késhizhessenek valamint. Köszönetül a derék s insaik iránt atyáskodó mester urak neveit a választvány kihirdetettü határozás, miszerint a közönség méltánylását is kikérhesse számokra. Albrecht Sámuel lakatos mestertől kiállít 2 inas, Aszmann Károly kalapos 1, Brauda Tamás gombkötő 1, Czettner Ede lakatos 2, Hatossy József magyar szabó 1, Hehleln Keresztély cipész 1, Hoffmann szabó 1, Jankovits Mihály fodrász 2, Káda István csizmadia 2, Kárpitsek Ferenc cipész 1, Kerekcs János asztalos 2, Kuthy csizmadia 1, Meckel Endre lakatos 1, Petrovay Endre m. timár 1, Pálkó András lakatos 1, Spiegelhalter Antal asztalos 1, Szikrássy Venczel szabó 1, Takács Imre csizmadia 1, Tausch Ferenc asztalos 2, Ványi Zsigmond csizmadia 1, Varga József bogár 1, Zitterbarth Mátys kőműves 1. Remélhető, hogy még több kiállító is leendő.

A kiállítás egyébiránt most következő pünkösztü ünnepeken fog tartatni. Május 6kán, Csánády jegyző.

A Josephinum nevű pesti árvaház számára f. évi aprilis hóban történt adakozások pengőpénzben: Rác Gergely úrtól 2; Semmel Antal 2; Vagner Alajos 5; Biedermann Simon 30; Lohberg Frigyes 5; Zech Lipót 2; Geller Antal 2; Schü-e Ferenc 5; Winkler József 2; Kraulajos 2; Króvik Antal 2; Winkler István 10; Rupp Sebestyén 10; Kollarits ur fia 5; Veninger Mátys hagyomány 15; Pentenritter János 2; Siehbart József 4; Brükner József 2 pftot. Az intézeti kápolnához Friesz és Zeppezauner urak 6 darab dalmat kát, 4 darab kézfőt, és 14 stoltát; Sellner Ferenc ur 2 darab üveg kannát; Kern Mária asszony 2 darab viaszgyertyát. — Mely adakozásokért szives köszönet jelenteték. Aigner Ferenc intézeti pénztárnok által.

Budai nőegylet. Báró Horváth Katalin, elővegyült Paphkáné, folyó évi april 10kén kelt alapítványi erejénél fogva, a nőegyleti ápolda gyarapítására 1000 pftot, — pesti vagyonából holt után kifizetendő biztosított. Mihez képest az öszszegyűlt egyleti tagok, ezen alapítványi szives köszönettel foglaltván, az ezenel közhírré tétetni határozták. Kelt Budán april 22kén tartott ülésből Küllöy tironok.

KÜLFÖLD.

AUSZTRIA. Ö. es. k. felsége dicsőült Károly főhg tememeinek eltakarítása. köv. módon ment véghez. Miután kedden máj. 4kén reggeli 8 óratól fogva délutáni háromig ő felsége teteme a közönségnek végmegszemléltetésül az udvari vártemplomban diszörizet mellett kiteve volt, a sziv és belrészeket tartalmazó edények a diszágryól levétetvén, mindenek előtt a sziv az ágostonrendi Loretto-kápolnába vitetett által. Itt az a zárdai folyosó rácsoszata előtt megáldatván, a szivzáró edény a kápolnába tétetett örök nyuglyéyre, a belfoglalat pedig sz. István templomába vitetvén s megáldatván, a cs. sirboltba helyzetetett. Végül öt órakor következett a temem-eltakarítás. Miután a test megáldatott s a koporsó lezárattott, ez utóbbi hasonlólag megszentelés után a gyászkozsira föltétetvén, harangzugás s égő fákllyák közt indult a gyászmenet a vártemplomtól el a kapuczinusok templomához, mely egészen feketével volt bevonva, hol ő es. k. felségeiken s az egész es. k. családon

külv., a' es. kir. udv. hivatalnokok 's testőrségi főtisztek, ó felsége a' császár és király fő hadsegéde, főudvarmesterek 's fő udvarmesternők 'stb. megjelentek; miután a' koporsó a' gyászkozsiról levéteztet, a' templomban felállított 's égő gyertyákkal körzött gyászalkotványra tétetett. Mire az ünnepélyes megszentelés következett 's a' Libera elnevelése udv. egyház zenészek által. Erre a' koporsót a' tiszt. kapuczinus atyák gyászima 's fáklya-kíséret közt a' sirboltba vitték. Itt a' tetem újra megáldatván, imádkozás végével, a' es. kir. első főudvarmester helyettese Dietrichstein gróf a' koporsót felnyitatta 's egy udv. tiszt a' fehér tafota lepelt ő fenségének a' dícsőültnék arczáról leemelvén, Dietrichstein gróf a' tetemet a' t. kapuczinus guardiának megmutatá 's következő szavakat intézett az utóbbihoz: „fogadja, nagytiszt, guardián, tetemét ő es. fenségének, Károly Lajos ausztriai főhígnak, a' félelem's hibanélküli lovagias herczegnek, kinek magas erényei közszeretett 's tiszteletet gerjesztettek 's ki halhatatlanul mint hőslékü, hirkoszorozott hadvezér a' császári birodalmi alattvalók 's minden német szívében örökre élni fog. Vajha a' dörgő álguk viszhangja följutna a' magas egkekhez, hol az istenfő hős, szeretett családjaért, a' fens. császárházért 's az ausztriai sergek dícsőségeért imádkozik; vajha ezen viszhang a' dicsteljes győzések emlékeztetébe visszaidéznék fényes esatateit 's hű vitéz harczosait, kik szózatát mindenkor örömteljesen követették a' csatába. Átadom e' drága kincset ön ótalmába.“ Az arcz erre ismét letakartatott, a' koporsó bezárattott 's Dietrichstein gróf a' két kules egyikét a' kapuczinus főnöknek átadá őrizetül, másikat pedig a' jelenvolt főudvarmestertől kapták a' es. kir. kincstárba, miután mindnyájan a' sirboltból a' templomba tértek vissza. A' fenséges udvar, míg e' szertartás a' sirboltban véghez ment, elhagyá a' templomot 's fonséges fíjai a' boldogultnak, Albrecht, Károly, Frigyes és Vilmos a' sirboltba lemenvén a' koporsónál végzék imádságukat üdvözült atyjokért.

Ő es. kir. fensége rendelete következtében a' fons. boldogult eltakarításakor is mindazon tiszteletjelekben részesült, mellyek őt mint hadvezért illeték. Ennek következtében az őrségi összes sergek, valamint az e' czélra különösen berendelt harmadik gyalog ezred, melly a' dícsőült nevével, részt vettek a' gyászünnepélyben. Az összes sergeket udv. hadi tanács elnök 's lovassági tábornok Hardegg gróf vezérlé. Mihelyt a' főhercegi tetem a' es. család sirboltba letéteztet, az összes sergek a' vár és skótkapu közti térre vonulván, boldogult hadvezérüket vég üdvözlésekkel tisztelték, mire mindnyájan legnagyobb esendben vonultak illető tanyáikra. A' hadi gyászisteni tisztelet Károly főhercegeért a' Károly-templomban május 7-dikén tartott meg.

AMERIKA. Az egyesült státusok a' mexicói partmelék ellen hálomlás szerint a' esendes tengeren szándékoznak hadjáratot intézni. Veracruz előtt már néhány ütközet történt, mellyek nevezetesen erudény nélkül maradtak. — Egy még valósulásra váró hír szerint azonban Veracruz a' mexicóiak 700 ember veszteséggel feladták az amerikai sergeknek. Új Mexicóban az egyesült státusok hadserege ismét fényes győzelmet nyert. 2 ezer mexicót számos halott és sebesült veszteséggel az amerikaiak visszaverték. Mexicóban a' papok részire megnyert nemzetőrség felzúdulván, nemcsak az elnököt és alelnököt letette, hanem a' congressust is feloszlatta, minden kormányhatalmat felfüggesztett 's a' végrehajtó hatalmat a' legfelsőbb törvényszéki elnökre ruházta által, annyi tagból álló kormányzó választványt rendelvén oldala mellé, mennyi status van a' mexicói szövetségben. Santa Ana ideiglenes elnöké nevezetvén, megtarja a' hadsereg fölötti főparancsnokságot e' címmel együtt: „érdemteljes a' hon iránt“ (bene merito de la

patria.) A' papság tehát Santa Anával egyesült 's állítólag 200 ezer dollárt küldött neki gyámolításul.

AMERIKA. April 8-ai újyorki hírek szerint Veracruz meghódítása még nem valósult. A' város ugyan egészen el vala zárva, de az amerikaiak ostromkészsége még nem volt bevégezve. Ha a' 11 o m á s szerint a' város már meghódított, de Scott tábornok a' hódolást csak San Juan de Ulloa erősség átadásával akarta elfogadni. Scott tábornok egyébiránt roppant akadályokkal küzd az ostromlasi munkáknál. — Az éjszakamerikai vizeken a' hajózás az idén nagyon későn nyílt meg, pedig a' behajózás megnyílása fel számíthatatlanul fontos nemcsak az egyesült státusokra, hanem egész Európára nézve is. A' különféle pontokon öt hónap óta halmokban heverő minden fajú terménymennyiség tömérdek 's mihelyt utat lel a' piacra, az árakat tüstint csökkenteni fogja 's akkor aztán bőven felelhetnek meg az amerikaiak minden oldalú megrendeléseknek, csak hajókat nehéz lesz találni a' fölőlegnek Európába szállítására.

PORTUGÁLIA. A' portugál hírek nem lehetett egyidőig eligazodni hogy mellyik részen állt az előny; a' J. d. Débats azon jelentését, hogy már is angol, spanyol sergek léptek szárazra a' királynő ótalmul, elhamarították állítá. Némelyek szerint a' királynői sergek már egykét győzelmet arattak a' zendülők fölött 's a' királynő végső kísérletet tón azoknak erőhatalommal meghódítására, míg Spanyolországból azt írták, hogy egy spanyol (España) 's egy angol (Fitch ezredes) biztos küldetett a' portugál lázadókon déli részeken parancsnokló vezérekhez, Sa da Bandiera-hoz, engesztelési ajánlatokkal d. Maria da Gloria királynő részéről. Ez utóbbi valóbszínűnek látszik. — A' királynő a' fővárosban csak 3 ezer főnyi portugál sereggel rendelkezhetik, mellyeket Vinhaes vezérel. — Mello gróf april 17-kén Sa da Bandierával egyesült, 's ezek összesen 5 ezer főnyi jól gyakorlott gyalog had, 300 lovasság 's 9 álgú fölött parancsolnak. — Cintrában april 15-kén a' királynő ellen lázadás tört ki, mellyet e' helyütt eleinte lecsillapítottak, de melly más részről csak hamar egész Torres Vedrasig terjedt. Saldanha folyvást előbbi állomásán volt még pedig a' legszorongatottabb állapotban, hiányt szenvedve pénz, élelem's erélyességben. Az egy, mi nem hiányzott, a' szökések voltak, miután katonái tucatonként pártoltak a' népfelkezeléshez által. A' portói junta 1200 emb. küldött a' Douro-n keresztül, h. a' királyi vezérnek folyvást sarkában legyenek 's gátolják bármi seregküldésre nézve Lissabon irányában. A' Viana várerősség éhség következtében meghódított a' seprembistáknak. Lisabonban a' drágaság és inség borzasztó mértékben uralkodik.

SPANYOLORSZÁG. April 21-kén a' miniszterelnök a' senatusnak egy törvényt terjesztett elő, melly szerint jövőre minden, polgári vagy katonai szolgálatban álló tanácsos mindenkor, még ha gyűléseket tart is a' tanács, köteles a' kormány megbízását elvállalni; de ha ezt a' tanácsosi méltósággal össze nem férhetőknek találná, akkor a' tanács határozott a' kérdés fölött; ha pedig a' tanács a' megbízást öszszeférőnek itéli a' tanácsosi ranggal, akkor a' vonatkozó törvény elibe állíttassék. —

Barcelona-ból april 20-káról jelentik, mikép a' gironai haditanács Finstera elhíresült bandafőnököt halálra ítélte. Iszonyú népsokaság jelent meg az ítélet végrehajtáson. Esti 6 órakor lövetett agyon a' banda főnök. Negyven éves élete hosszú sora volt mindenféle regényes kalandoknak. Jó anyag a' dráma vagy regényszerzőknek.

April 23-ai határszéli hírek szerint Tristany, ki hírtelen eltűnt, ismét hallat magáról valamit. Így az ardevali ayuntamiento titkárát, mivel a' carlista csapatok ellen nyilván felszólt, agyonlövették. Cataloniában a' polgárháboru új lángra kezd lobbanni. Az ellenséges csapatok Vich környé-

kén látszanak összpontosulni. Ha a' carlistáknak pénzük van, akkor soha sem tudnak nyugodni. — Sabathier Károly híres carlistafőnök, ki az utolsó polgárháboruban nevezetes szerepet játszott, két órai kemény ütközet után a' küzdésben hagyta életét. Előbb azonban még két királynői katonát, egy tisztet 's egy közlegényt pisztolyaival földre terített. — April 24-kén a' királynő és király együtt kocsiztak ki 's aztán az attochai templomot látogatták meg. — 1843-tól 1846-ig a' spanyol hadségi és tengerészeti névjegyzék 241 új tábornok 's 22 új admirallal szaporítottott.

ANGLIA. A' korm. a' szárazföldön éjszaki-sarkutazást íltó tervet fogadott el 's parancsot bocsátott ahoz készülésre. A' vállalat élén eddigi hasonlatkórtházi orvos dr Richardson álland.

Egy londoni kath. gyülekezetben, hol számos kath. püspök és pap is volt jelen Shrewsbury gróf előülte alatt, határozat hozott, melly a' katolikusok kizárását a' nevelésügyre szánt státuspénzekből minden résztvétől vas-tag igaztalanságnak és az ország kathol. népsége elleni sérelemnek bélyegzi. Megjegyzendő mellesleg, mikép az e' tárgyban alsóházi vita végén R. Peel a' katolikusokat melegen pártolta.

Az aratási kilátások Anglia és Irlandban, mennyiben eddigelő ítéletnek, általjánvéve nagyon megnyugtatók, noha mind két szigeten, mint mindenütt a' szárazföldön is, a' tenyészést kissé nem kedvező időjárás hátráltatta. Várhatni — szól az Examiner — legalább középtermést.

Canton tartomány kormányzója Chinában — így írnak az angol tudósítások — míg a' tartományi fővárosokban tartatni szokott tudományos gyülekezeteken elnök, hirt kapott anyja haláláról. Minthogy azonban hivatalait tüstint le nem tette 's három évre magányba nem vonult, mikép ezta' chinai törvények illetén esetben rendelik, tiltakozását pedig Pekingben megtudták: császári hírnök érkezett hozzá a' fővárosból, ki őt hivatalai letételére felszólt 's Pekingbe kísérteté szám alá vonatásul. Említett törvény-megszegésre halálbüntetés van határozva. Nem hiszik egyébiránt, hogy a' törvény egész szigorában fog ellene alkalmaztatni, mert a' kormányzó jeles tulajdonai miatt köztisztelőben áll mind földie mind az idegenek előtt.

FRANCZIAORSZÁG. A' követkamra april 27-kei ülésében a' titkos pénzekre pótlékhitelt 1847-ki évre 220 szóval 56 ellen elfogadta, miközben a' belügyminiszter Mauguin egy kérdésre kijelenté: mikép a' korm. haladéktalanul egy törvényt fog a' feloszlatott nemzetőrségek visszaillesztését illetőleg előterjeszteni. April 29-kén a' követkamra a' hadminiszterségi pótlékhitelket tárgyalá. Ez alkalommal panasz emeltetett azon elikkasztások miatt, mellyeket amaz osztályban elkövetni szoktak úgy hogy emberek kik 4—5 évig az algirimagtárak élén állnak évenkénti 3 ezer frank fizetéssel, 150—200 ezer franknyi vagyonnal vonulnak vissza. — Párizsból máj. 1-jéről jelentik, mikép Mehmed Ali határozottan május hónapban szándékozik Párizst meglátogatni, miután előbb több földközvetleni francia kikötőt szemlél meg. Mehmed Ali legkisebb fia Hussein bey, növendéke a' Párizsban létező egyiptusi tanintézetnek, ideglázban halt meg; a' tengerészminiszter az elhunyt kormány-gözösön Egyiptusba szállíttatta.

Ha a' párizsi kandság Bou-Maza láthatásának előre örvendett, mostanra nézve legalább nagyon esalatkozott. Bugeaud főkormányzó nem fogoly, hanem nyert szövetségesebánt vele, pompás órával ajándékozta meg őt 's akarja, hogy Franciaországban saját szemével lássa Bou-Maza a' nagy nemzetet. Midőn az egy kapitány 's tolmács kíséretében éppen Marseilleből Párizs felé készült indulni, sürgönyparancs következtében a' pyrenaii utra kelle térnie. Hír szerint Brescoe várba vala vitendő.

39ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

†Füredi hirdetés. Az egeri fürdő, melly 25 foknyi hő mérsékleténél fogva mint természetes meleg víz egyszerű fürdőként is kellemes élvezetül szolgál az embernek, olyas bajokban pedig, hol általános, vagy részleges gyöngeség szerepel 's hol más fürdők többnyire ártalmasak, valamint az aranyérben 's némely bőrbetegségek elszáritásában, egy a' hő-kifehértésben is igen üdvös hatásnak tapasztaltatik, f. esztendőben május kezdetével meg nyitattott.

E' gyógyviz jótékonyágát élvezni szándékozó a' fürdő közelében mind privát házaknál megszállhatnak, mind a' Korona-vendéglőben kényelmes szobákat kaphatnak. Kelt Pesten april 23-kán 1847. Nagyfejed Mihály, fürdő orvos.

†Csödhirdetés előadó-hivatalra. A' M. Gazd. Egyesület előadó hivatala megülvén, annak betöltésére közgyűlési határozatnál fogva csőd hirdettetik. Ezen állomás elnyerésére mulhatatlanul megkívántatik, hogy az illető a' szükséges nyelvbéli ismereten 's tudományos miveltésen kívül a' mezőgazdaságban mind elméletileg mind gyakorlatilag hiteles adatok és oklevelekkel tanúsítandó elismert képzettséggel bírjon. Az előadó más hivatalt nem viselhet 's rendszeres fizetése évenként 600 pft. lesz. Kik ez állomást elnyerni ohajjták, czennel felszóllíttatnak szükséges bizonyítványokkal ellátott folyamodásainak f. évi augusztus 1-ő napjaig az Egyesület titkoki hivatalnál letevésére, hogy azonnal a' kormányzó választvány útján a' szabályszerű javaslat a' közgyűlésnek fölterjeszethessék. Pesten a' M. Gazd. Egyesület kormányzó választványá üléseből april 21-kén 1847. Török János egyes. titkokok.

Arverési hirdetés.

A' nagyméltóságú magyar k. k. kincstár egyes jóváhagyatából közhírre tétetik: miszerint 1847. év május 31-kén (harmincegyedikén) Terezon a' k. k. tisztartói lakban tartandó árverés útján a' tokaji és tarzali vásári jövedelmek f. e. november 1-ő

napjától számítandó 3 évre a' legtöbbet igényelők herbe fognak adatni.

Az árverésben részesülni kívánók a' szükséges bánatpénzzel és biztosítékkal ellátva, az árverési feltételeket a' k. k. diósgyőri nemkülönben tarzali irodában eleve megtekinthetik. 2—3

Arverési hirdetés.

Néhai m. Bélik József szepesi püspök ur hátrahagyott tömegéhez tartozó különféle ingó javak, jelesül: lovak, lószerszámok, kocsik, ezüst és drágasági szerek, tákrók, órák, nagyobb mennyiségű aszuszóborok hordóstul, 's egyéb tárgyak folyó évi május

hó 17-én (tizenhetedikén) a' szepesi káptalanban létező püspöki lakban nyilvános árverés útján a' legtöbbet igényelőknek tüstinti készpénz-fizetés mellett el fognak adatni. Venni szándékozó a' nevezett helyen reggeli órákban megjelenésre hivatalosak. — Kelt a' szepesi káptalanban apr. 21. 1847. 2—2

Könyvárverés.

Folyó 1847-dik évi május hó 17-kén Budán a' magyar királyi udvari kamara épületében délelőtt a' szokott hivatalos órákban — néhai V o g e l s b e r g e r

János hagyományához tartozó különféle könyvek, nagyobb részt vallási- és orvosi tartalmak közárverés útján el fognak adatni. Budán april 26-kán 1847. 3—3

követne el, és elszökő szándékának jelét adná, és birtoktalansága esetében kezeseket nem állítana, ellen nem állván nemesi kiváltsága a földesur előtűtával a járásbeli szolgabíró vagy duló által legottan tartóztassék le, és megyei fogházba küldessék. A r. bizottsági t. cz. 7ik §sz lenne itt a 6ik §. „E t. cikkben elősorolt minden esetben az eljárás minden költségeit a veszto fél fogja hordozni.“ Végre a 7dik §sz ez volna: „a törvényben megirt kihágások tetelével kapcsolatban elkövetett de nem urbéri utoni megfenyítéshez tartozó tényekért a földesur vagy a földesuri hatalom gyakorlatára helyettesített személyese közkereset alá is vettethetik.“ Ezek szólnak a XII. törv. cikk iránti nézetei.

Udvarhelyszék e. k. Azon általános nézetekben, melyeket Dobokam. főisp. előadott, szolo is osztozik; mert igen helyes, hogy az urbérest illető javalmak kiadassanak, az igazság részire pontosan kiszolgáltassék a másfelől helyes az is, hogy a földesurat sem kell kihallgattatlan büntetni. De a felolvasott szerkezetet nem tartja ezen általános nézetekben kimondott elvekkel egyezőnek. Mert ha áll az, hogy gyorsan kell mindenkinek igazságot szolgáltatni, állani kell annak is, hogy ha a földesur igazságtalanul bünteti a parasztot, a hibás ítélet is gyorsan igazittassék helyre. Az, hogy nagyobb büntetés inkább elijeszti a földesurat kihágásoktól, nem áll; mert ha articularis büntetést is szabnak, hosszas perfolymunk szerint igen ritkán csak évek mulva nyerne az urbéres elégtételt. Dobokam. főisp. a patriarchalis viszonyokat igen szépen festette, többi közt egy példát idézván, hogy ha a föld. ur szekere eltörik, urbéresei nyakra főre sietnek segítségére. Szolo is tudna példát idézni, hogy midőn a földesur valamely jószágába megy, urbéresei ha megtudják, elbujnak előle, mert a patriarchalis viszonyok gyakorlását csak a botozásban tapasztalták. Lehetne példát idézni, miként a földesur kegyetlenséget követvén el, actio alá vétetett és három négy év alatt sem kapott az illető fél elégtételt. Mondják, hogy miután a földesuri fenytő hatalom meg van szoritva, nem igen lesz alkalom ezen büntetéseket alkalmazni. De a törvény épen azért szükséges, hogy ha netalán lennének hihágást elkövető földesurak, megfenyíthessenek. Ezeket előrebocsátva, ugy látja szolo, hogy a r. biz. 1so §a csaknem épen azt foglalja magában, mit a dobokai javaslat. De szólnak a törv. cikkkek alkotásáról az nézete, hogy minél rövidebb a törvény, annál jobb; a hosszu periodusok zavart okoznak. Ennélfogva a r. biz. 1so §. szerkezetét jobbnak tartja. A javaslat 2ik §a a r. biz. 2ik 3ik és 4ik §ból van egybe alkotva. E §. is többnyire ugyan egy az elv, de van különbség is. Erre nézve ismét azt jegyzi meg, hogy a cikkkek minél több apró §ban foglaltatvák, annál könnyebben meg lehet érteni; minél több tárgy huzatik egy §ba össze, annál kétesebb az értelem. Továbbá a javaslatban hosszu perutra van utalás, a büntetés 12—200 ftig. Ez iránt szólnak nem lenne nagy aggodalma, mert helyesen volt mondva, hogy a büntettek nem egyformák, de ha a per folyama oly hosszu lesz, a paraszt igen későn, sokszor talán csak a kereset alatti egyed halála után éri végét. Inkább pártolja tehát a r. biz. véleményét. Egyébiránt igen nagy hiányt lát szolo azon pont-kihagyásban, miszerint ha a földesur a törvényben megállított büntetésfajakon kívül más alkalmazna, mi történjék vele? Miután utolsó ülésben kimondatott, hogy a földesur micsoda büntetésfajákat használhat, e t. cikkbe okvetetlen belé kell igitatni, hogy a törvényben foglalt büntetésfajakon kívül a földesurnak egyebet használnia nem szabad. Szolo oly törvényt, mely hallgatóság tévutra vezethet, egytértve dobokai főispán urral, veszedelmesnek tart ugy földesurra mint parasztra nézve; mert lehet olyan földesur, ki azon hiedelemben, hogy a törvény botozásról nem rendelkezik, tehát szabad botozni, megvágja urbéresét, ez megperi s lehet hogy megis nyeri földesurát, ki ha a törvény tiszta lett volna, ezen hibába nem esik. Szintegy áll a dolog az urbéressel, kit, ha azt hiszi, hogy a törvény nem tilalmazza, földesura kényé szerint botozhat. A javaslat 3ik §ára nézve is ugyanegy az elv, némi különbséggel. A r. biz. szerint ha a földesur önkényleg téteti ki az urbérest telkéből, azt az urbéri szék helyi viszsa kártérítés mellett 20frtra büntetvén, ha pedig a földesur ellenszegül, a vármegye erejével is eszközöltessék a viszshelyezés, s a fenebbin kívül 80 fra büntetessék. Elvitathatlanul áll az, hogy a ki ítéletnek szegül ellen, nagyobb bünt követ, tehát szigorubbán büntetendő, mint a ki csak magát a hibásnak itélt tettet követte el. Ennél fogva helyesli szolo a r. biz. véleményét. Ha áll dobokai főisp. ur azon mondása, h. a föld. urnak tekintélyt kell adni, az is áll, miszerint, a bíróságnak is adjunk tekintélyt s fizessen az többet, kinek két bíróságra volt szüksége. A 4ik §ra nincs észrevétele. Az 5ik §ra nézve szólnak azon aggodalma van, miszerint az azt rendeli, hogy a gazdatisztnak, ha nagyobb kihágást követ el, a földesur hírével lehessen elfogatnia. De hát ha a földesur távol van, talán nincs is Erdélyben, mi történjék? Ez iránt szükségesnek vél gondoskodást. A többi 2 §. nincs

észrevétele. Végül megjegyzi szolo, ha már büntető hatalmat adunk a földesur kezébe, minek szolo részéről ellenmondott, a patriarchalis viszonyok fentartását nem a büntető hatalom megadásában látja, miben semmi hasznos mulatságot sem fedezett fel, hanem látja abban, ha valaki addig a paraszt emberrel szeliden bánjt, bánjké ezután is szeliden, mert tudomása szerint bittal tömlöczeszat. még egy földesur sem vonzotta magához a parasztot. Ezt alkalmazhatóbb rosznak tartja, mint ha a patriarchalis viszonyok megszűnnek, melyeket akkor akarunk fentartani, midőn megszüntetésükön működünk. Ezt csak arra vezetők tartja, hogy a paraszt a földesurtól még inkább elidegenedjék. Kolozsm. e. k. hasonló értelemben nyilatkozott a rendsz. bizottság munkálata mellett. Egy gr. kh. a rendsz. biz. munkálatait pártolja, az mdítványozott szerkezetre nézve pedig ez uttal érintett nézeteit bátorodik a kk. és rr. figyelmébe ajánlani.

Felsőfejtér e. k. 200 ftot igen soknak tartván kisebb hatalmaskodási büntetésre kívánja leszállítani. Fogaraszvid. e. k. A szönyegen fekvő tárgyra nézve olyan utasítása van, mit a fenforgó javaslatok egyikébe sem tud helyesen illeszteni, mert küldöji azon előérzettel adták a jelen törvényjavaslata vonatkozó utasítást, hogy előbbi pontjait az ország rendei elfogadják, de többnyire változást szenvedtek. Azonban, mint képviselőnek kötelessége küldöji nézetét minden esetre előterjeszteni. Az 1 §ra nézve, minthogy szolo az urbéres által is kevesebbet kívánt fizetettiszolgalatmulasztást, az az 1frt helyett 40 krt; megfordítva a földesur büntetését is kisebbre kívánja határozni, u. m. gyalog napszámért 40 krt. igazsért 1 frt 20 kr. A többi pontot a r. bizottság munkálata szerint elfogadja azon kevés módosítással, hogy az 5 és 6dik §i esetekben kisebb hatalmaskodási díjt kíván fizetettetni. Az urbéri és földesuri bíróságra nevező szolo azon véleményben van, hogy urbéri dolgokban büntesse az urbéri bíróság a földesurat is; ha elnyomástól félünk, engedjünk feljebb vitelt a kormányzékig. Mi a 2odik §szban foglalt 12 — 200 forint büntetést illeti, hol az mondatik: e felett, ha a felsőbb bíróság által a kihágás olyneműnek találtatnék, melyért a közigazgatásnak fenytőleg kellene fellépni, ezen esetben 12 frtől 200 frig való büntetés fölvétetése iránt rendes törvény útján folytatandó külön keresetet rendelhet. Szolo nem kíván egy szerkezetben is gáncsolni keresni, de kívánja, hogy a mit határozunk, lehessen tisztán érteni. Ugy véli, a fenebbi pont értelme az, hogy ha az urbéri hatóság körét fölül muló nagyobb vétségi eset fordulna elő, akkor az urbéri hatóság átírja rendes törvényzéknek, mely aztán a hatalmával viszszáért földesurat büntetni fogja 12 — 200 ftig. Ugy de követhet el földesur olyas vétséget is, mely 200 frnál nagyobb büntetést érdemel s talán a főisp. urnak sem lehet szándéka kimondani, hogy bizonyos esetekben 200 frton felül rendes törv. uton se lehessen ítéletet mondani. Igen, folytatá szolo, de az ítéltő hatalommal ugy is viszszáelhetni, hogy a viszszáelés criminalitást foglal magában. Szolo nem akar szakavat ajánlani, de igenis határozott tisztaságot. S ha a többség a főisp. ur véleményét elfogadja, akkor kívánja szolo ezen §. végére tétetni: ha pedig a földesuri kihágás criminalitást lenne, r. törvényes úton büntetessék. A javasolt szerkezet 2dik §ba a r. biz. 2dik 3dik és 4dik §§. vannak egybevonva. Ez iránt szolo is azon véleményben van: legjobb törvény az, mely a külön tárgyakat külön szakaszokban adja elő. S maga részéről nem csudálkozik, ha valaki némely szakaszt igen rövidnek, más igen hosszúnak talál, mert a mennyiben több tárgy van egy §ba foglalva, igen hosszu, a mennyiben pedig kevés §ra van a törvényzikk osztva, igen rövid. (Felkiáltás: Maradjon a javasolt szerkezet.) Tudja szolo jól, hogy megmarad, de ez nem hátráltatja véleménye előadásában; másfelől az is igazságnak marad, míg a világ fenáll, hogy legtisztább törvény az, melynek külön §saiba vannak a különböző tárgyak foglalva. A r. biz. szerint a földesur kihágást követhet el 1) ha nem tartja meg a formáságot, 2) ha a törvény által szabott mértéket túlhaladja; 3) ha másnemű büntetést alkalmaz. Ugy véli szolo, ezen logikai osztályzatban a földesuri kihágások minden kategóriája ben foglaltatik. És ezen esetek megkülönböztetése nagy könnyebbségre szolgálna a bíróságnak a büntetés-kimondásban; ellenkező esetben önkény gyakorlatának nyílik alkalom. A fen említett három esetközül az első szerinti kihágó legkisebb büntetést érdemel, mert az ember gyarló, könnyen hibázhat; de már a 2dik és 3dik esetben nagyobb büntetésre méltó a vétkes, mert hibáját kikerülhetne volna. A javasolt szerkezetben homályban látja hagyva szolo azt is: vajjon szabad e a földesurnak a meghatározottakon kívül más büntetés fajával büntetni vagy nem? A főisp. ur nyilatkozata szerint ugyan nem szabad, de a dolog még is kétséges marad, azért a büntetést ezen esetre is kimondandónak véli; mert ha a törvény nem tiszta; magunk leszünk okai, ha félre magyarázzák.

(Folyt. köv.)

TARSULATI ELET.

A Nemzeti kör april 28án tartott közgyűlése ideiglenes elnökül Agoston József, rendes pénztárnokul Antal Mihály urakat, jegyzőül pedig alulirtat választván meg s a 25 tagból álló ideiglenes választványt minden szükséges intézkedés megtételére teljes hatalommal megbízván, tisztválasztási közgyűlése határnapját f. e. september első vasárnapjára tűzte ki, midőn is délutáni 4 órakor, eddig is a Nemzeti kör által bérelt szálláson (hatvani utca, Horváth-ház) a t. cz. tagok mentül számosabban megjelenni kértnek. — Az aláírási évek cyclyus alapszabályilag f. e. april 1so napján veszi ugyan kezdetét, a szállás teremei azonban kirekesztőleg csak a Nemzeti kör tagjainak élvezetüül közlebb jövő Jakab napkor nyitattak meg; mivel pedig a szállás illó elrendezése, a butorzat, szolgáló személyzet és hirdalok iránti intézkedés stb. előleges kiadásokat igényelnek, a t. cz. tagok félévi részvénydíjainak, pénztárnoki nyugtatvány mellett előleges befizetésére fölhatvank. — A közgyűlés megahagyatból közli Polgár Károly ideiglenes jegyző.

Iparmükiállítás díj osztás. Az 1846iki iparmükiállítás következtében megitt díjak most következő medárd-napi pesti vásár alatt, jelesül pedig folyó évi június 2kán Pesten a ns vármegye teremében fognak kiosztatni. Kéretnek ehez képest a díjazott kiállitók mindnyájan: sziveskedjenek a kitűzött határnapra Pesten akár személyesen, akár megbízottak által megjelenni s díjakat átvenni. Kiket körülményeik akadályoztatnának a személyes megjelenésben s megbízást sem volnának akár képsék, akár hajlandók valaknek a végböl adni, hogy a díjosztó-ünnepen személyöket képviselje s díjakat átvegye, azok az igazgató választványt e részben értesítsék s majd illető hatóságok útján fognak kitüntetésök érdemei megküldeteni. Elnöki megbzásból Pesten május 9én Csánády, jegyző.

Iparegyesület. Mesterinas müvek kiállitása. Folyó év elején közhírré tette a választvány, miként ezental minden esztendőben pünkösü ünnepekkor kiállitást rendezend a mesterinasok müveiböl. És az eddigi bejelentések szerint, ugy látszik a helybeli mester urak közül számosan méltányolják a választványt ez intézkedés czélját, mely abban áll, hogy a mesterségi növendékek a kiállitásban részvét díszes s a díjazás tisztelete s haszna által lehetőleg ösztönöztesse, miszerint választott mesterségök technikai munkáiban teljes szorgalommal ügyekezzenek magokat kiképezni. A választvány előtt legközelebb tartott ülésekor 37 mesterinas jelent meg, kiknek a mesteriek megengedék, hogy e kiállitásra ök is kikerhesse valamit. Köszönetül a derék s inasok iránt atyáskodó mester urak neveit a választvány kihirdetettüül határozá, miszerint a közönség méltánylását is kikérhesse számukra. Albrecht Sámuel lakatos mestertöl kiállit 2 inas, Aszmann Károly kalapos 1, Brauda Tamás gombkötő 1, Czettner Ede lakatos 1, Hatossy József magyar szabó 1, Hellein Keresztély cipész 1, Hoffmann szabó 1, Jankovits Mihály fodrász 2, Kada István csizmadia 2, Kárpitsék Ferenc cipész 1, Kerekes János asztalos 2, Kuthy csizmadia 1, Meckel Endre lakatos 1, Petrovay Endre m. timár 1, Pirkó András lakatos 1, Spiegelhalter Antal asztalos 1, Szikrassy Venczel szabó 1, Takács Imre csizmadia 1, Tausch Ferenc asztalos 2, Ványi Zsigmond csizmadia 1, Varga József bogár 1, Zitterbarth Mátyás kőműves 1. Remélhető, hogy még több kiállitó is leend.

A kiállitás egyébiránt most következő pünkösü ünnepeken fog tartatni. Május 6kán, Csánády jegyző. A Josephinum nevü pesti árvaház számára f. évi aprilis hóban történt adakozások pengőaljazben: Rác Gergely úrtöl 2; Semmel Antal 2; Vagner Alajos 5; Biedermann Simon 30; Lohberg Frigyes 5; Zech Lipót 2; Geller Antal 2; Schü-e Ferenc 5; Winkler József 2; Kraus-Lajos 2; Króvik Antal 2; Winkler István 10; Rupp Sebestyén 10; Kollarits ur fia 5; Veninger Mátyás hagyomány 15; Pentenritter János 2; Síchhart József 4; Brükner József 2 pftot. Az intézeti kápolnához Friesz és Zeppe-zauer urak 6 darab dalmat kát, 4 darab kézelőt, és 14 stólat; Sellner Ferenc ur 2 darab üveg kannát; Kern Mária asszony 2 darab viaszgyertyát. — Mely adakozásokért szives köszönet jelentetük. Aigner Ferenc intézeti pénztárnok által.

Budai nőegylet. Báró Horváth Katalin, elővezgyült Puhkáné, folyó évi april 10kén kelt alapítvány erejénél fogva, a nőegyleti ápolda gyarapítására 1000 pftot, — pesti vagyonából holt után kifizetendőt biztosított. Mihez képest az öszszeggyült együleti tagok, ezen alapítvány szives köszönettel fogadván, azt ennell közhírré tétetni határozák. Kelt Budán april 22kén tartott ülésből Kükely turoknok.

KÜLFÖLD.

AUSZTRIA. Öcs. k. felsége dicsöült Károly főhg tetemeinek eltakaritása köv. módon ment véghez. Miután kedden máj. 4kén reggeli 8 óratöl fogva délutáni háromig ó fensége teteme a közönségnek végmegszemléltetésül az udvari vártemplomban diszörizet mellett kitéve volt, a sziv és belrészeket tartalmazó edények a diszágryról levétetvén, mindenek előtt a sziv az ágostonrendi Loretto-kápolnába vitetett által. Itt az a zárdai folyosó rácsozata előtt megáldatván, a szivzáró edény a kápolnába tétetett örök nyughelyére, a belfoglalat pedig sz. István templomába vitetvén s megáldatván, a cs. sirböltba helyzetetett. Végül öt órakor következett a tetem-eltakarítás. Miután a test megáldatott s a koporsó lezáratott, ez utóbbi hasonlag megszentelés után a gyászkoocsira föltetvén, harangzugás s égő fáklyák közt indult a gyászmenet a vártemplomtól el a kapuczinusok templomához, mely egészen feketével volt bevonva, hol öcs. k. felségeiken s az egész cs. k. családon

kivül, a' es. kir. udv. hivatalnokok 's testőrségi főtisztek, ő felsége a' császár és király fő hadsegéde, főudvarmesterek 's fő udvarmesternök 'stb. megjelentek; miután a' koporsó a' gyászokosról levéteztet, a' templomban felállított 's égő gyertyákkal körözött gyászalkotványra tétetett. Mire az ünneplés megsejtelés következett 's a' Libera elneklése udv. egyház zenészek által. Erre a' koporsót a' tisz. kapuczinus atyák gyászima 's fáklya-kiséret közt a' sírboltba vittek. Itt a' tetem újra megáldatván, imádkozás végével, a' es. kir. első főudvarmester helyettese Dietrichstein gróf a' koporsót felnyitatta 's egy udv. tisz. a' fehér tafota lepelt ő fenségének a' dícsőültnök arcáról leemelvén, Dietrichstein gróf a' tetemet a' t. kapuczinus guardiának megmutatá 's következő szavakat intézett az utóbbihoz: „fogadja, nagy tisz. guardián, tetemét ő es. fenségének, Károly Lajos ausztriai főhőgnök, a' félelem 's hibanéklői lovagias hercegnök, kinek magas erényei közszeretet 's tiszteletet gerjesztettek 's ki halhatatlanul mint hőselektü, hirkoszorozott hadvezér a' császári birodalmi alattvalók 's minden német szívében örökre élni fog. Vajha a' dörgő álgyuk viszhangja följutna a' magas egkekhez, hol az istenfő hős, szeretett családjáért, a' fens. császárháért 's az ausztriai sergek dícsőségeért imádkozik; vajha ezen viszhang a' dicsteljes győzések emlékeztetébe visszaidéznék fényes csatáit 's hű vitéz harczeit, kik szótát mindenkor örömteljesen követették a' csatába. Átadom e' drága kincset ön őtalmbába.“ Az arc erre ismét letakartatott, a' koporsó bezárattott 's Dietrichstein gróf a' két kulcs egyikét a' kapuczinus főnöknek átadá őrizetül, másikat pedig a' jelenvolt főudvarmesteri titkárnak letétül a' es. kir. kincstárba, miután mindnyájan a' sírboltból a' templomba tértek vissza. A' fenséges udvar, míg e' szertartás a' sírboltban véghez ment, elhagyá a' templomot 's fenséges fiai a' boldogultnak, Albrecht, Károly, Frigyes és Vilmos a' sírboltba lemenvén a' koporsónál végzék imádságukat üdvözült atyjokért.

Ő es. kir. fensége rendelete következtében a' fons. boldogult eltakarításakor is mindazon tiszteletjelekben részesült, mellyek őt mint hadvezért illeték. Ennek következtében az őrségi összes sergek, valamint az e' czélra különösen berendelt harmadik gyalog ezred, melly a' dícsőült nevével, részt vettek a' gyászünneplésben. Az összes sergeket udv. hadi tanács elnök 's lovassági tábornok Hardegg gróf vezérelte. Mihelyt a' főhercegi tetem a' es. család sírboltba letéteztet, az összes sergek a' vár és skótka kapu közti terebe vonulván, boldogult hadvezérüket vég üdvözlésekkel tisztelték, mire mindnyájan legnagyobb esendben vonultak illető tanyáikra. A' hadi gyászisteni tisztelet Károly főhercegre a' Károly-templomban május 7dikén tartatott meg.

AMERIKA. Az egyesült státusok a' mexicói partmelék ellen hálomlás szerint a' esendes tengeren szándékoznak hadjáratot intézni. Veraeruz előtt már néhány ütközet történt, mellyek nevezetesen eredmény nélkül maradtak. — Egy még valóságosra váró hír szerint azonban Veraeruzt a' mexicóiak 700 ember veszteséggel feladták az amerikai sergeknek. Ujmexicóban az egyesült státusok hadserege ismét fényes győzelmet nyert. 2 ezer mexicót számos halott és sebesült veszteséggel az amerikaiak visszaverték. Mexicóban a' papok részire megnyert nemzetőrség felzúdulván, nemesak az elhőköt és alelnököt letette, hanem a' congressust is foszlatta, minden kormányhatalmat felfüggesztett 's a' végrehajtó hatalmat a' legfelsőbb törvényes elnökre ruházta által, annyi tagból álló kormányzó választványt rendelve oldala mellé, mennyi status van a' mexicói szövetségben. Santa Ana ideiglenes elnökké nevezetvén, megtarja a' hadsereg fölötti főparancsnokságot e' czímmel együtt: „érdemteljes a' hon iránt“ (bene merito de la

patria.) A' papság tehát Santa Anával egyesült 's állítólag 200 ezer dollárt küldött neki gyámolításul.

AMERIKA. April 8kai újyorki hírek szerint Veraeruz meghódítása még nem valósult. A' város ugyan egészen el vala zárva, de az amerikaiak ostromkészülete még nem volt bevégezve. Ha a' 11 o m á s szerint a' város már meghódított, de Scott tábornok a' hódolást csak San Juan de Ulloa erősség átadásával akarta elfogadni. Scott tábornok egyébiránt roppant akadályokkal küzd az ostromlási munkáknál. — Az éjszakamerikai vizeken a' hajózás az idén nagyon későn nyílt meg, pedig a' behajózás megnyílása felszámíthatatlanul fontos nemcsak az egyesült státusokra, hanem egész Európára nézve is. A' különféle pontokon őt hónap óta halmokban heverő minden fajú terménymennyiség tömérdek 's mihelyt utat lel a' piacra, az árakat tüstint csökkenteni fogja 's akkor aztán bőven felelhetnek meg az amerikaiak minden oldalú megrendeléseknek, csak hajókat nehéz találni a' fölőselegnek Európába szállítására.

PORTUGÁLIA. A' portugál hírekben nem lehetett egyidőig eligazodni hogy mellyik részen állt az előny; a' J. d. Débats azon jelentését, hogy már is angol, spanyol sergek léptek szárazra a' királynő őtalmaul, elhamarították állítá. Némelyek szerint a' királynői sergek már egykét győzelmet arattak a' zendülők fölött 's a' királynő végső kísérlet tön azoknak erőhatalmali meghódítására, míg Spanyolországból azt írták, hogy egy spanyol (España) 's egy angol (Fitch ezredes) biztos küldetett a' portugál lázadóknak déli részeken parancsnokló vezérekhöz, Sa da Bandierához, engesztelési ajánlatokkal d. Maria da Gloria királynő részéről. Ez utóbbi valóbszínűnek látszik. — A' királynő a' fővárosban csak 3 ezer főnyi portugál sereggel rendelkezhetik, mellyek Vinhaes vezérel. — Mello gróf april 17kén Sa da Bandierával egyesült, 's ezek összesen 5 ezer főnyi jól gyakorlott gyalog had, 300 lovasság 's 9 álgyu fölött parancsolnak. — Cintrában april 15kén a' királynő ellen lázadás tört ki, mellyet e' helyütt eleinte lecsapítottak, de melly más részről csak hamar egész Torres Vedrasig terjedt. Saldanha folyvást előbbi állomásán volt még pedig a' legszorongatottabb állapotban, híjánny szenvedve pénz, élelem 's erélyességben. Az egy, mi nem híjánny volt, a' szökések voltak, miután katonái tucatzonkint pártoltak a' néplekeztetkez által. A' portói junta 1200 emb. küldött a' Douron keresztül, h. a' királyi vezérnek folyvást sarkában legyenek 's gátolják bármilyen sereggel nézve Lissabon irányában. A' Viana várerősség őhség következtében meghódított a' seprebristáknak. Lisabonban a' drágaság és inség borzasztó mértékben uralkodik.

SPANYOLORSZÁG. April 21kén a' miniszterelnök a' senatusnak egy törvényt terjesztett elő, melly szerint jövőre minden, polgári vagy katonai szolgálatban álló tanácsos mindenkor, még ha gyűléseket tart is a' tanács, köteles a' kormány megbízását elvállalni; de ha ezt a' tanácsosi méltósággal öszve nem férhetőnek találná, akkor a' tanács határozat a' kérdés fölött; ha pedig a' tanács a' megbízást öszszeférőnek itéli a' tanácsosi ranggal, akkor a' vonatkozó törvény elibe állíttassék. —

Barcelonából april 20káról jelentik, mikép a' gironai haditanács Finstera elhíresült bandafőnököt halálra ítélte. Iszonyú népsokaság jelent meg az ítélet végrehajtáson. Esti 6 órakor lövetett agyon a' banda főnök. Negyven éves élete hosszú sora volt mindenféle regényes kalandoknak. Jó anyag a' dráma vagy regény szerzőknek.

April 23kai határszéli hírek szerint Tristany, ki hírtelen eltűnt, ismét hallat magáról valamit. Így az ardevali ayuntamiento titkárá, mivel a' carlista csapatok ellen nyilván felszólt, agyonlövötte. Cataloniában a' polgárháború új lángra kezd lobbanni. Az ellenséges csapatok Vich környékén látszanak öszpontosulni. Ha a' carlistáknak pénzük van, akkor soha sem tudnak nyugodni. — Sabathier Károly híres carlistafőnök, ki az utolsó polgárháborúban nevezetes szerepet játszott, két órai kemény ütközet után a' küzdésben hagyta életét. Előbb azonban még két királynői katonát, egy tisztet 's egy közlegényt pisztolyaival földre terített. — April 24kén a' királynő és király együtt kocsiztak ki 's aztán az attochai templomot látogatták meg. — 1843tól 1846ig a' spanyol hadségi és tengerészeti névjegyzék 241 új tábornok 's 22 új admirallal szaporítottott.

ANGLIA. A' korm. a' szárazföldön éjszaki-sarkutazást il- tó tervet fogadott el 's parancsot bocsátott ahoz készülésére. A' vállalat élén eddigi hasonlatkórházi orvos dr Richardson álland.

Egy londoni kath. gyülekezetben, hol számos kath. püspök és pap is volt jelen Shrewsbury gróf előülte alatt, határozat hozott, melly a' katolikusok kizárását a' nevelésügyre szánt státuspénzekből minden részvétől vas- tag igaztalanságnak és az ország kathol. népsége elleni sérelemnek bélyegzi. Megjegyzendő mellesleg, mikép az e' tárgybani alsóházi vita végén R. Peel a' katolikusokat me- leglen pártolta.

Az aratási kilátások Anglia és Irlandban, mennyiben eddigelő itélhetni, általánvéve nagyon megnyugtatók, no- ha mind két szigeten, mint mindenütt a' szárazföldön is, a' tenyészést kissé nem kedvező időjárás hátráltatá. Várhatni — szól az Examiner — legalább közép termést.

Canton tartomány kormányzója Chinában — így ír- nak az angol tudósítások — míg a' tartományi fővárosok- ban tartatni szokott tudományos gyülekezeteken elnökle, hírt kapott anyja haláláról. Minthogy azonban hivatalait tü- stint le nem tette 's három évre magányba nem vonult, mi- kép ezta' chinai törvények illetén esetben rendelik, titko- lózatát pedig Pekingben megtudták: császári hírnök ér- kezett hozzá a' fővárosból, ki őt hivatalai letételére felszó- litá 's Pekingbe kísérteté szám alá vonatásul. Említett tör- vény-megszegésre halálbüntetés van határozva. Nem hi- szik egyébiránt, hogy a' törvény egész szigorában fog elle- ne alkalmaztatni, mert a' kormányzó jeles tulajdonai miatt köztisztletben áll mind földie mind az idegenek előtt.

FRANCZIAORSZÁG. A' követkamra april 27kei ü- lésében a' titkos pénzekre pótlékhittel 1847ki évre 220 szóval 56 ellen elfogadta, miközben a' belügyminiszter Mauguin egy kérdésére kijelenté: mikép a' korm. haladé- talanul egy törvényt fog a' feloszlatott nemzetőrségek vis- száállítását illetőleg előterjeszteni. April 29kén a' követ- kamra a' hadminiszterségi pótlékhiteket tárgyalá. Ez al- kalommal panasz emeltetett azon elszikkasztások miatt, mely- lyeket amaz osztályban elkövetni szoktak úgy hogy emberek kik 4—5 évig az algiri magtárak élén állnak évenkénti 3 e- zer frank fizetéssel, 150—200 ezer franknyi vagyonnal vo- nulnak vissza. — Párizsból máj. 1jéről jelentik, mikép Meh- med Ali határozottan május hónapban szándékozik Párizst meglátogatni, miután előbb több földköztegeri francia ki- kötőt szemlélt meg. Mehmed Ali legkisebb fija Hussein bey, növendéke a' Párizsban létező egyptusi tanintézetnek, i- deglázban halt meg; a' tengerészminiszter az elhunytat kor- mány-gözösön Egyptusba szállíttatta.

Ha a' párizsi kandság Bou-Maza láthatásának előre örvendett, mostanra nézve legalább nagyon csalatkozott. Bu- geaud fő kormányzó nem fogoly, hanem nyert szövetséges- bánt vele, pompás órával ajándékozta meg őt 's akará, hogy Franciaországban saját szemével lássa Bou-Maza a' nagy nemzetet. Midőn az egy kapitány 's tolmács kíséretében é- pen Marseilleből Párizs felé készült indulni, sürgönyparancs következtében a' pyrenaii utra kelle térnie. Hír szerint Brescoe várba vala viténdő.

39ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

†Füredi hirdetés. Az egri fürdő, melly 25 foknyi hő mérsékleténél fogva mint természetes meleg víz egyszerű fürdőként is kellemes élvezetül szolgál az embe- ri testnek, olyas bajokban pedig, hol általános, vagy részleges gyöngeség szerepel 's hol más fürdők többnyire ártalmasak, valamint az aranyérben 's némely bőrbetegségek elszáritásában, úgy a' bőr-kifehéritésben is igen üdvös hatásnak tapasztaltatik, f. esz- tendőben május kezdetével meg nyitattott.

E' gyógyviz jótékonyágát élvezni szándékozők a' fürdő közelében mind privát házaknál megszállhatnak, mind a' Korona-vendéglőben kényelmes szobákat kaphatnak. Kelt Pesten april 23kán 1847. Nagyfejeő Mihály, fürdő orvos.

†Csödhirdetés előadó-hivatalra. A' M. Gazd. Egyesület előadó hivatala meg- ürülvén, annak betöltésére közgyűlési határozatnál fogva csödhirdetettik. Ezen állomás elnyerésére multhatlanul megkivántatik, hogy az illető a' szükséges nyelvbéli ismér- ten 's tudományos miveltésen kívül a' mezőgazdaságban mind elméletileg mind gyakor- latilag hiteles adatok és oklevelekkel tanúsítandó elismert képzettséggel bírjon. Az elő- adó más hivatalt nem viselhet 's rendes fizetése évenként 600 pft, lesz. Kik ez állomást elnyerni ohajjták, ezennel felszólíttatnak szükséges bizonyítványokkal ellátott folya- modásaiknak f. évi augusztus 1ső napjaig az Egyesület titkónki hivatalnál letevésére, hogy azontul a' kormányzó választvány után a' szabályszerű javaslat a' közgyűlésnek fölterjeszthessék. Pesten a' M. Gazd. Egyesület kormányzó választványa üléséből a- pril 21kén 1847. Török János egyes. titkoknok.

Arverési hirdetés.

A' nagyméltóságú magyar k. kincstár kegyes jóváhagyatából közhírré tétetik: mi- szerint 1847. év május 31kén (harmince- gyedikén) Tarczalón a' k. k. tiszttartói lak- ban tartandó árverés útján a' tokaji és tar- czali vásári jövedelmek f. e. november 1ső

napjától számítandó 3 évre a' legtöbbet igé- rőnek bérbe fognak adatni.

Az árverésben részesülni kívánók a' szükséges bánatpénzzel és biztosítékkal el- látva, az árverési feltételeket a' k. k. diós- győri nemkülönbön tarczali irodában eleve megtekinthetik. 2—3

Arverési hirdetés.

Néhai m. Bélik József szepesi püspök ur hátrahagyott tömegéhez tartozó külön- fele ingó javak jelesül: lovak, lószerszámok, kocsik, ezüst és drágasági szerek, tükrök, órák, nagyobb mennyiségű aszuszólóborok hordóstul, 's egyéb tárgyak folyó évi május

hó 17én (tizenhetedikén) a' szepesi kápta- lanban létező püspöki lakban nyilvános ár- verés útján a' legtöbbet igézőknek tüstinti készpénz-fizetés mellett el fognak adatni. Venni szándékozők a' nevezett helyen reg- geli órákban megjelenésre hivatalosak. — Kelt a' szepesi káptalanban apr. 21. 1847. 2—2

Könyvárverés.

Folyó 1847dik évi május hó 17kén Budán a' magyar királyi ud- vari kamara épületében délelőtt a' szokott hi- vatalos órákban — néhai V o g e l s b e r g e r

János hagyományához tartozó különféle köny- vek, nagyobb részt vallási- és orvosi tartal- muk közárverés útján el fognak adatni. Budán april 26kán 1847. 3—3

